

MOKYMŲ PROGRAMOS APRAŠYMAS

Nr.				
Programos pavadinimas		Asmens su proto ar psichikos negalia galimybių įsidarbinti atviroje darbo rinkoje stiprinimas, ugdant, lavinant ir palaikant bendruosius ir specialiuosius darbinius įgūdžius, atliekant prasmingas darbinio užimtumo veiklas, nukreiptas į konkrečios prekės (produkto) gamybą ir (ar) paslaugos atlikimą socialinėse dirbtuvėse		
Tikslinė grupė				
Programos dėstymo trukmė akad. val. vienam dalyviui		Preliminarus dalyvių skaičius asm.	Preliminarus grupių skaičius asm.	Preliminari bendra programos trukmė projekte akad. val.
1		2	3	4=1*2
		102	8	192
Teoriniai mokymai akad. val. vienam dalyviui	Praktiniai mokymai akad. val. vienam dalyviui			
8	16			

Dėstytojo Vardas, Pavardė	Turimas išsilavinimas	Dėstytojo dėstymo patirtis metais	Dėstytojo darbo patirtis dėstomo dalyko srityje metais
5	6	7	8
Natalja Markovskaja	Socialinio darbo magistras	15 metų	15 metų
Jūratė Tamašauskienė	Aukštasis universitetinis, socialinio darbo ir pedagoginis	27 metai	22 metai

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

1.1. Programos tikslas: Suteikti žinių bei tobulinti įgūdžius, kad asmeniui su proto ir (ar) psichikos negalia reikalinga socialinių dirbtuvių paslauga būtų kokybiška, atsižvelgiant į individualius asmens poreikius, ją produktyviai planuojant, koordinuojant bei teikiant.

1.2. Programos uždaviniai (Programos uždaviniai atitinka Programos tikslą):

1. Suteikti žinių apie proto ir psichikos negalios kliniką ir bendravimo su šių negalių suaugusiais asmenimis ypatumus bei supažindinti su šios negalios asmenų socialinių ir kasdienio gyvenimo įgūdžių formavimo ir palaikymo metodais.
2. Išnagrinėti socialinių dirbtuvių asmenų, turinčių proto ir (ar) psichikos negalią, veiklos modelio aprašą, jį siejant su socialinių dirbtuvių paslaugų teikimo praktika.
3. Suteikti žinių apie asmenų bendrųjų ir specialiųjų darbinių gebėjimų formavimo principus, remiantis tarptautine ir Lietuvos patirtimi.
4. Stiprinti ir formuoti mokymų dalyvių požiūrį, vertybes, išmanymą apie asmenų su proto ir psichikos negalia žmogiškąjį potencialą (asmens stipriąsias puses) JT neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo kontekste.
5. Mokymo procese išnaudoti mokymų dalyvių sukaupą unikalią patirtį, ją nukreipti į šiuolaikinių ir inovatyvių paslaugų teikimo metodų, atitinkančių asmenų su proto ir psichikos negalia unikalius sugebėjimus ir rinkos poreikius, kūrimą ir taikymą.
6. Supažindinti mokymo dalyvius su alternatyviais komunikavimo būdais ir jų taikymu, siekiant kuo efektyvesnio darbinių įgūdžių ir gebėjimų formavimo ir stiprinimo rezultatų.
7. Remiantis praktiniais pavyzdžiais išanalizuoti darbo proceso, darbinės užduoties pritaikymo galimybes, būdus, atsižvelgiant į šios negalios asmenų specialiuosius poreikius.
8. Stiprinti gebėjimus atrasti rinkos nišas neįgaliųjų pagamintiems produktams, prekėms ir (ar) paslaugoms realizuoti.
9. Suteikti žinių apie Socialinių dirbtuvių veiklos kokybės vertinimą paremtą objektyviais rodikliais ir formuoti gebėjimus objektyviai nustatyti kokybės rodiklius.

1.3. Programos įgyvendinimo rezultatų pritaikymas praktikoje (kaip Programa yra pritaikyta dabartinei situacijai Lietuvoje. Ar rezultatus galima naudoti praktinėje veikloje? Ar Programos tikslas realus, o uždaviniai atitinka Programos tikslą):

Programos sudarymo pagrindas – Socialinių dirbtuvių asmenims, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, veiklos modelio aprašo turinys, kuris buvo sudarytas remiantis realia asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia darbinio užimtumo situacija. Numatomi programos rezultatai remiasi per Lietuvos nepriklausomybės metus dienos socialinės globos ir priežiūros paslaugų procese sukurtais ir įgyvendintais praktiniais metodais, programomis, priemonėmis ir t. t. Viso bendruomeninių socialinių paslaugų teikimo asmenims su proto ir (ar) psichikos negalia kontekste ši programa – tęstinis, tačiau kokybiškai aukštesnis šios negalios asmenų visaverčio įsitraukimo į bendruomenės gyvenimą etapas.

Visus programoje numatytus rezultatus bus galima realiai naudoti praktinėje veikloje, nes mokymų metu jie bus aptarti praktinio pritaikymo realioje veikloje aspektu. Visų mokymų metu dalyviai, atlikdami praktines užduotis, mokymosi rezultatus kaups savo darbo aplanke (portfolio), o realioje praktinėje veikloje jie pasitarnaus kaip metodinės rekomendacijos. Visos programoje numatytos kompetencijos bus įtvirtintos atliekant praktines užduotis, atvejo analizės, aptarimus ir t. t. Programos tikslas ir uždaviniai yra suformuluoti remiantis Lietuvoje atliktais sociologiniais tyrimais apie šios negalios asmenų prasmingą užimtumą ir dalyvavimą darbo rinkoje, nevyriausybinių organizacijų, atstovaujančių šios negalios asmenis, publikacijomis (viltis.lt, perspektyvos.lt, nf.lt, pervarka.lt, lspzgb.lt ir t. t.).

1.4. Programos dėstymo metodai (Mokymo metodai leis pasiekti Programos tikslą ir uždavinius. Programos aprašyme yra aiškiai ir detalai aprašomi numatomi naudoti mokymo metodai (paskaitos, darbas grupėse, diskusijos, atvejų aptarimas, simuliacijos ir pan.), pateikiamos praktinės užduotys ir pan.):

Eil. Nr.	METODAS	METODO APIBŪDINIMAS

1.	Įtraukioji paskaita demonstravimas –	Metodas taikomas teorinei medžiagai perteikti. Taikant šį metodą siekiama, kad mokymų dalyviai nebūtų pasyvūs klausytojai, jie bus skatinami aktyviai įsitraukti į paskaitą. Lektorius, pateikdamas informaciją, nuolat užduos klausimus, prašys dalyvių pakomentuoti, kad gaunama informacija būtų apmąstyta, padarytos išvados. Mokymų procese naudojamas metodas padės mokymų dalyviams įgyti, įsisavinti ir išlaikyti informaciją apie asmenų su proto ir psichikos negalia įgalinimo, darbinių įgūdžių lavinimo procesus ir kitą mokymų metu perduodamą informaciją. Paskaitos metu pateiktos sąvokos, susijusios su asmenų negalios klinika, įgalinimu darbinėje veikloje, paslaugos teikimu ir pan. bus ne tik paaiškintos, bet, įtraukiant mokymų dalyvius, išsiaiškintos bei pagrįstos praktiniais pavyzdžiais. Metodo taikymo procese mokymų dalyviai bus skatinami ir išmokus dalykus integruoti į praktinę socialinių paslaugų dirbtuvių veiklą. Susisteminta paskaitos teorinė medžiaga mokymo dalyviams pateikiama skaidrėse ir dalomoje medžiagoje. Visa susisteminta informacija bus grindžiama žodiniais ir vaizdiniais praktiniais pavyzdžiais.
2.	Kontekstinės pratybos (komentavimas, aiškinimas)	Metodas naudojamas teorinės medžiagos ir praktinės patirties sintezei skatinti. Taikant šį teorinį-praktinį metodą bus siekiama formuoti nuoseklias mokymų dalyvių žinias ir įgūdžius, padėsiančius kurti socialinių dirbtuvių paslaugos turinį. Naudojant paskaitų metu pateiktą informaciją mokymo dalyviai bus skatinami komentuoti ir aiškintis pateiktą kontekstinę informaciją bei ją sieti bei grįsti turima darbo su neįgaliaisiais, jų užimtumo, priešdarbinių gebėjimų, įgūdžių formavimo patirtimi bei konstruoti atstovaujamų socialinių dirbtuvių viziją, struktūrą ir turinį.
3.	Interaktyvūs patirtiniai žaidimai	Praktinis mokymo metodas. Šis metodas sudarys galimybę mokymų dalyviams per asmeninę patirtį (kiekvienam individui tai yra svarbiausia) pajusti asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia kognityvines ir psichomotorines, saugumo jausenas bei jų kontrolės galimybes. Savos patirties refleksija, analizė labai naudinga, nes socialinių dirbtuvių paslaugos teikimo procesas suteikia galimybę turimą patirtį peržiūrėti, atnaujinti, sisteminti, plėtoti, o prireikus net ir keisti. Interaktyvūs patirtiniai žaidimai sudarys galimybę: Žaidimas „Minų laukas“ – pajusti neįgaliųjų dažnai jaučiamą nesaugumo jausmą ir išgyventi jį pasitikint kitu bei aiškiai suprasti kito perduodamą informaciją. Suprasti aiškiai ir nedviprasmiškai perduodamos informacijos svarbą ir pasekmes kito asmens elgesiui.

		Žaidimas „Nupiešk kvadratą“ – pajusti asmens su proto negalia užduoties suvokimo tempą, apimtį, trukdžius. Žaidimas „Autizmo spektro bruožai“ – pajusti aplinkos poveikio svarbą asmenų, turinčių autizmo spektro bruožų, pojūčiams ir elgsenai. Žaidimas „Stigmos“ – pajusti stigmatizuojančios aplinkos poveikį asmens, turinčio psichikos sutrikimų, savivertei ir elgsenai.
4.	Atvejo analizė	Praktinio darbo metodas. Taikant šį metodą bus siekiama susieti mokymų dalyvių patirtį, mokymosi teoriją ir praktiką. Mokymo metu bus analizuojami realūs, konkrečios tikrovės paslaugų teikimo šios negalios asmenims atvejai, situacijos, problemos, kurios socialinių paslaugų dirbtuvių veiklos procese gali būti paverčiamos praktiniais darbo metodais, sektiniais pavyzdžiais. Šio metodo taikymas sudarys plačias galimybes mokymų dalyviams pasidalinti sprendimų, susijusių su socialinių dirbtuvių veiklos organizavimu, asmenų įgalinimu, darbinių įgūdžių formavimu, darbo operacijų pritaikymu, kuriame produkto (prekių paslaugų) tobulinimu, realizavimu ir pan., idėjomis. Taikant šį metodą atvejų analizės užduotis pateiks ne tik lektoriai, tačiau ir mokymo dalyviai bus skatinami teikti realius atvejų pavyzdžius ir juos analizuoti.
5.	Kūrybinės pratybos	Praktinis mokymo metodas. Šis metodas bus taikomas dalyviams dirbant grupėse bei siekiant generuoti naujas idėjas. Pasitelkus šį metodą, pagal lektoriaus suformuluotą užduotį dalyviai turės sukonstruoti, sukurti tam tikros socialinių dirbtuvių srities veiklos struktūrą, modelį asmens individualų planą, paslaugų teikimo dokumentą, informacinį pranešimą, lėšų telkimo planą, parengti estetišką socialinių dirbtuvių gaminių ekspoziciją ir pan. Tam bus naudojamos tokios darbo grupėje formos, kaip: „Minčių lietus“, „Idėjų žemėlapis“, „Ledlaužis“, „Apskritasis stalas“ ir kt.
6.	Vaizdo (video ir foto) medžiagos peržiūra ir aptarimas	Praktinis mokymo metodas. Meninės ir dokumentinės videomedžiagos demonstravimas ir jos aptarimas pateikiant teigiamus ir neigiamus pavyzdžius. Mokymo dalyviams bus pristatoma Šveicarijos Ciuricho mieste veikiančių EIN VAREINSPORTAIR socialinių dirbtuvių veikla – analizuojami gaminamų prekių ir paslaugų realizavimo klausimai, gamybos procesų adaptavimo neįgaliųjų aspektai. Demonstruojama pripažintos kino dokumentalistės Maite Alberdi filmas „Suaugėliai“ – nagrinėjamos asmenų su negalia lyderystės, savęs atstovavimo, sprendimų priėmimo, lytiškumo, darbinių įgūdžių formavimo temos, su kuriomis neabejotinai susidurs socialinių dirbtuvių paslaugos įgyvendintojai.

1.5. Mokymo planas (Tiksliai nurodomos teorinės ir praktinės mokymo valandos. Mokymo plane įrašomas pertraukų skaičius bei jų trukmė):

Eil. Nr.		Mokymosi valandos		
		teorinės	praktinės	iš viso
1.	Mokymo dalyvių turima patirtis ir lūkesčiai		1	1
2.	Proto ir psichikos negalios klinika ir bendravimo su šios negalios asmenimis ypatumai	1	1	2
3.	Asmens poreikių, galimybių, gebėjimų, talentų nustatymas ir jų išnaudojimo galimybės. Darbinių įgūdžių lavinimo ir stiprinimo praktiniai metodai	0,5	1	1,5
4.	Asmens individualaus plano sudarymo principai ir metodai. Asmens įtraukimo į individualaus plano sudarymą būdai	0,5	2	2,5
5.	Įgalinantis individualus asistavimas. Asmens ir darbuotojo galių sandūra		1	1
6.	Socialinių dirbtuvių paslaugos indėlis / svarba / reikšmė, įgyvendinant Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas. Konvencijos 12 ir 19 straipsnių praktinis įgyvendinimas Lietuvoje ir užsienyje	0,5	1	1,5
7.	Asmenų kasdienių bei bendrųjų ir specialiųjų darbinių įgūdžių ugdymo ir įsidarbinimo laisvoje darbo rinkoje tarptautinė apžvalga	0,5	0,5	1
8.	Socialinių dirbtuvių paslaugos samprata ir turinys pagal unikalias veiklos ir užimtumo kryptis. Darbuotojų funkcijos. Paslaugų dokumentavimas	1	2	3
9.	Darbo vietos sąlygų pritaikymas pagal asmens specialiuosius poreikius. Praktinių pavyzdžių analizė	0,5	0,5	1
10.	Darbo / veiklos proceso veiksmingas ir praktiškas pritaikymas individualioms asmens suvokimo ir fizinėms galimybėms: informacija lengvai suprantama kalba, alternatyvios komunikacijos būdai, darbo užduoties etapai	0,5	1	1,5
11.	Socialinių dirbtuvių rinkodara negalios aspektu: privalumai ir sunkumai. Lėšų telkimo principai ir jų taikymo galimybės Lietuvoje	0,5		0,5
12.	Veiksmingų ir socialinėms dirbtuvėms pritaiktų rinkodaros strategijų kūrimas ir įgyvendinimas. Viešųjų ryšių užmezgimas ir palaikymas	0,5	1,5	2
13.	Socialinių dirbtuvių kokybės kultūros kūrimas	1	2	3
14.	Socialinių dirbtuvių paslaugų teikimo rezultatai individualiu ir kolektyviniu lygmeniu. Nuolatinė paslaugų tobulinimo sistema, atsižvelgiant į besikeičiantį asmens savarankiškumą, aktyvumą bei rinkos sąlygas	0,5	1	1,5
15.	Mokymo dalyvių baigiamosios refleksijos, mokymo vertinimas		1	1
Iš viso:		8	16	24

1.6. Mokymo turinio aprašymas (dėstomos temos (aprašomos mokymų temos turi sietis su programoje iškeltais tikslais ir uždaviniais), mokymų metu vykdomi praktiniai užsiėmimai (pavadinimai, trukmė, turinys), pagrindinės sąvokos, darbo metodai bei jų aprašymas ir pan., 1–3 psl.)

Mokymo programos koncepcija suformuluota atsižvelgiant į tai, kad socialinių dirbtuvių socialinė paslauga skirta asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia darbinių ir įsidarbinimo įgūdžių formavimui, kol kas įgyvendinama politiniu, teoriniu ir bandomuoju lygmenimis. Šios paslaugos pavyzdžių, nukreiptų į realų neįgalųjų darbinį ugdymą, Lietuvoje yra, tačiau jie yra labiau pavienės ir individualios sektinos iniciatyvos. Šios programos rengėjai, įgyvendinami tikslus ir uždavinius, sieks formuoti mokymo dalyvių sisteminį požiūrį ir suvokimą apie unikalų socialinių dirbtuvių modelio kūrimą, atsižvelgiant į individualius neįgalųjų poreikius ir gebėjimus, unikalų dirbtuvių viziją ir misiją, dirbtuvių veiklos pobūdį, bendruomenės ir socialinių partnerių poreikius.

Programos scenarijus pagrįstas nuoseklumo, praktikos ir teorijos dermės, metakomunikacijos su mokymų dalyviais principais. Mokymo pradžioje lektorius su dalyviais aptars visų trijų dienų mokymo planą, paaiškindamas, kas bus daroma, kodėl ir kaip, taip susiedamas atskiras programos dalis. Mokymo trukmė – 3 dienos po 8 valandas. Viso mokymo eigoje pagal pateiktą planą bus siekiama nuosekliai plėsti ir įtvirtinti mokymo dalyvių žinias ir įgūdžius:

Pirmąją mokymo dieną, išsiaiškinus dalyvių turimą patirtį ir žinias, atstovaujamų socialinių dirbtuvių kryptis, dirbtuvių unikalumą, darbo pobūdį, pagrindinis dėmesys bus skiriamas proto ir psichikos negalios klinikai, specialiuosius poreikiams, bendravimo ypatumams. Pirmąją mokymo dieną bus įgyvendinami šie programos uždaviniai:

1 uždavinys: Suteikti žinių apie proto ir psichikos negalios kliniką ir bendravimo su šių negalių suaugusiais asmenimis ypatumus bei supažindinti su šios negalios asmenų socialinių ir kasdienio gyvenimo įgūdžių formavimo ir palaikymo metodais.

Potemės ir metodai (2 ak. val.): naudojant interaktyvios paskaitos bei sąvokų aiškinimo metodą bus pristatyta proto ir psichikos negalios klinika.

Užduotys: Interaktyvių patirtinių žaidimų metu bus didinamas dalyvių supratimas apie proto ir psichikos negalią. Žaidimu „Nupiešk kvadratą“ bus siekiama pajusti asmens su proto negalia užduoties suvokimo tempą, apimtį, trukdžius. Žaidimu „Autizmo spektro bruožai“ bus siekiama pajusti aplinkos poveikio svarbą asmenų, turinčių autizmo spektro bruožų, pojūčiams ir elgsenai. Žaidimu „Stigos“ bus siekiama pajusti stigmatizuojančios aplinkos poveikį asmens, turinčio psichikos sutrikimų, savivertei ir elgsenai.

2 uždavinys. Išnagrinėti socialinių dirbtuvių asmenų, turinčių proto ir (ar) psichikos negalią, veiklos modelio aprašą, jį siejant su socialinių dirbtuvių paslaugų teikimo praktika.

Potemės ir metodai (1,5 ak. val.): Bus taikomas kontekstinių pratybų (komentavimo, aiškinimo) metodas, pristatyta asmens poreikių, galimybių, gebėjimų, talentų nustatymo ir panaudojimo galimybių tema, taip pat aiškinamasi apie darbinių įgūdžių lavinimo ir stiprinimo praktinius metodus.

Užduotys: Mokymo dalyviai, remdamiesi veiklos modelio aprašo nuostatomis, sudarys paslaugų teikimo ir komandos narių funkcijų matricą. Kiekvienas dalyvis sudarytą matricą išsisaugos savo darbo aplanke ir naudos realioje praktikoje.

3 uždavinys. Suteikti žinių apie asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia bendrųjų ir specialiųjų darbinių gebėjimų formavimo principus, remiantis tarptautine ir Lietuvos patirtimi.

Potemės ir metodai (3,5 ak. val.): Atvejo analizės ir įtraukiosios paskaitos metodu bus pristatyti asmens individualaus plano sudarymo principai ir metodai, asmens įtraukimo į individualaus plano sudarymą būdai, įgalinantis individualus asistavimas. Bus aptarti praktiniai dalyvių pavyzdžiai apie

asmens ir darbuotojo galių sandūrą. Dalyviams bus pristatomas individualaus plano sudarymo etapai, įtraukimo strategijos (planas suprantama kalba), tikslų formulavimo būdai.

Užduotys: Pagal atvejo analizę dalyvių grupės sudarys individualaus plano projektus, juos išsaugos savo individualiame darbo aplanke (portfolio) ir naudos praktikoje.

Antrąją mokymų dieną, integruojant pirmąją dieną įgytas kompetencijas, bus išsamiai ir visapusiškai nagrinėjama socialinių paslaugų dirbtuvių veiklos modelis pagal mokymo dalyvių atstovaujamų socialinių dirbtuvių veiklos pobūdį.

Antrąją mokymų dieną bus įgyvendinami:

4 uždavinys. Stiprinti ir formuoti mokymų dalyvių požiūrį, vertybes, išmanymą apie asmenų su proto ir psichikos negalia žmogiškąjį potencialą JT neįgaliųjų teisių konvencijos įgyvendinimo kontekste.
Potemės ir metodai (2,5 ak. val.): Bus pristatyta vaizdinė (video ir foto) medžiaga apie JT neįgaliųjų teisių konvenciją, aptartas socialinių dirbtuvių paslaugos indėlis, svarba ir reikšmė, įgyvendinant šios konvencijos nuostatas. Mokymo dalyviams bus pristatomas Šveicarijos Ciuricho mieste veikiančių EIN VAREINSPORTAIR socialinių dirbtuvių veikla – analizuojami gaminamų prekių ir paslaugų realizavimo klausimai, gamybos procesų pritaikymo neįgaliųjų galimybėms aspektai, konvencijos 12 ir 19 straipsnių praktinis įgyvendinimas Lietuvoje ir užsienyje.

Užduotys: aptarus filmuotą medžiagą, grupėse pagal pateiktą užduotį sudaryti priemonių, padedančių asmenims su negalia tinkamai atlikti darbinės užduoties, rinkinį.

5 uždavinys. Mokymo procese išnaudoti mokymų dalyvių sukaupą unikalią patirtį, ją nukreipti į šiuolaikinių ir inovatyvių paslaugų teikimo metodų, atitinkančių asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia unikalius sugebėjimus ir rinkos poreikius, kūrimą ir taikymą.

Potemės ir metodai (3 ak. val.): Bus taikomas įtraukiosios paskaitos metodas. Jis padės mokymo dalyviams įgyti, įsisavinti ir išlaikyti informaciją apie asmenų kasdienių bei bendrųjų ir specialiųjų darbinių įgūdžių ugdymo ir įsidarbinimo laisvoje darbo rinkoje tarptautinę praktiką, dalyviai bus skatinami išmoktus dalykus integruoti į praktinę socialinių paslaugų dirbtuvių veiklą. Bus aptarta ir išanalizuota socialinių dirbtuvių paslaugos samprata ir turinys pagal unikalias veiklos ir užimtumo kryptis. Atvejo analizės metu dalyviai bus suskirstyti į grupes, kuriose turės aprašyti pagrindines darbuotojų funkcijas bei pildomą dokumentaciją. Taip pat dalyviai bus skatinami įsivertinti darbo vietos sąlygų pritaikymą pagal asmens specialiuosius poreikius, bus analizuojami pavyzdžiai iš praktikos. Kontekstinių pratybų metu dalyviai bus skatinami mokytis pritaikyti darbo/veiklos procesą individualioms asmens suvokimo ir fizinėms galimybėms: informacija lengvai suprantama kalba, alternatyvios komunikacijos būdai, darbo užduoties etapai.

Užduotys: pagal pateiktą atvejo situaciją įvertinti savo praktikoje taikomus darbo metodus, nukreiptus į asmenų gebėjimų atpažinimą, stiprinimą ir pritaikymą.

6 uždavinys. Supažindinti mokymo dalyvius su alternatyviais komunikavimo būdais ir jų taikymu, siekiant kuo efektyvesnio darbinių įgūdžių ir gebėjimų formavimo ir stiprinimo rezultatų.

Potemės ir metodai (1,5 ak. val.): Įgyvendinant šį uždavinį bus taikomas atvejo analizės ir kūrybinių pratybų metodai. Pagal pateiktą teorinę medžiagą apie alternatyvios komunikacijos formas (piktogramos, nuotraukos, paveikslėliai ir pan.), bus išsiaiškinta *suprantamos kalbos* sąvoka. Mokymo dalyviai darbo grupėse analizuos konkretų atvejį (asmens galimybių profilį), nustatys asmeniui tinkančias alternatyvios komunikacijos priemones, pagal pateiktą užduotį rengs tam tikro pobūdžio dokumentą (atmintinės, instrukcijos) asmeniui su negalia suprantama kalba.

Užduotys: Pagal pateiktą darbinę užduotį sukurti alternatyvios komunikacijos priemonių rinkinį, atitinkantį asmenų su negalia suvokimo lygį.

7 uždavinys. Remiantis praktiniais pavyzdžiais išanalizuoti darbo proceso, darbinės užduoties pritaikymo galimybes, būdus atsižvelgiant į šios negalios asmenų specialiuosius poreikius.

Potemės ir metodai (1 ak. val.): Šių tikslų siekimui bus pasitelkiami įtraukiosios paskaitos, kontekstinių pratybų, foto ir video medžiagos peržiūros metodai. Mokymų dalyviams bus pateikta vaizdinė medžiaga apie Socialinių dirbtuvių patirtį Šveicarijoje, Švedijoje, Lenkijoje, aptariant darbo vietos neįgalųjų specialiesiems poreikiams pritaikymo būdus. Teoriniame ir praktiniame mokyme bus akcentuojama darbo užduoties išskaidymo ir diferencijavimo aspektai. Bus analizuojami konkretaus darbo proceso (pvz. vejų pjovimas vejapjovė) išskaidymo atskirais įgūdžiais pavyzdžiai.

Užduotys: Pagal pateiktą darbinę užduotį darbo procesą suskirstyti ir diferencijuoti asmens gebėjimus atitinkančius užduoties etapus.

Trečiąją mokymo dieną, integruojant per ankstesnes mokymo dienas įgytas kompetencijas, bus nagrinėjamas socialinių dirbtuvių rinkodaros aspektas, dirbtuvių veiklos rezultatai bei jų tobulinimo galimybės.

Trečiąją dieną bus įgyvendinami:

8 uždavinys. Stiprinti gebėjimus atrasti rinkos nišas neįgalųjų pagamintiems produktams, prekėms ir (ar) paslaugoms realizuoti.

Potemės ir metodai (5,5 ak. val.): Šių tikslų siekimui bus taikomas kontekstinių pratybų metodas - debatai. Metodas naudojamas teorinės medžiagos ir praktinės patirties sintezės skatinimui, teorinių žinių apie rinkodarą adaptavimui praktikoje. Debatų metu bus pristatyta ir aptarta socialinių dirbtuvių rinkodara negalios aspektu: privalumai ir sunkumai, taip pat lėšų telkimo (ang. Fundraising) principai ir jų taikymo galimybės Lietuvoje. Mokymų dalyviai bus skatinami debatų metu apibrėžti veiksmingas, nukreiptas į konkretų rezultatą, ir adaptuotas socialinių dirbtuvių veiklai rinkodaros bei viešųjų ryšių užmezgimo ir palaikymo strategijas, nukreiptas į kokybiškų paslaugų teikimą asmenims su negalia bei rinkos poreikius, tokiu būdu kuriant socialinių dirbtuvių paslaugos kokybės kultūrą Lietuvoje.

Užduotys: Debatai: „Kokybiškas produktas / paslauga arba produkto / paslaugos pirkimas iš gailesčio“. Dalyviai sudarys rinkodaros strategijų alternatyvų sąrašą.

9 uždavinys. Suteikti žinių apie Socialinių dirbtuvių veiklos kokybės vertinimą paremtą objektyviais rodikliais ir formuoti gebėjimus objektyviai nustatyti kokybės rodiklius

Potemės ir metodai: (1,5 ak. val.): Šioje, mokymus apibendrinančioje dalyje, kontekstinių pratybų metodu bus aptariama Socialinių dirbtuvių veiklos rezultatų vertinimo klausimai. Dalyviams bus pristatyti ir paaiškinti paslaugos teikimo rezultatų sritys ir rezultatų rodikliai. Darbo grupėse dalyviai aptars galimus objektyvius ir subjektyvius veiklos rezultatų rodiklius, mokysis juos formuluoti ir pagrįsti tam tikrais paslaugų teikimo, rinkodaros, asmenų savarankiškumo įvertinimo duomenimis.

Užduotys: Sudaryti Socialinių dirbtuvių rezultatų rodiklių sąrašą, nukreiptą į paslaugos teikimo tobulinimą ir asmenų su proto ir (ar) psichikos negalią savarankiškumo didinimą.

Mokymai bus baigiami jų dalyvių mokymo metu sukaupto individualaus socialinių dirbtuvių metodinių rekomendacijų darbo aplanko (portfolio) pristatymu pagal dirbtuvių, kuriose veikia mokymų dalyvis, veiklos pobūdį. Trumpa mokymų dalyvių refleksija ir žodinis mokymo kokybės vertinimas bei mokymo vertinimo anketų pildymas.

2. ĮGYJAMA KOMPETENCIJA

2.1. Išklaušęs mokymus pagal Programą asmuo žinos:

- asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia (toliau – asmenys) kliniką bei bendravimo su jais ypatumus;
- asmenų darbinių gebėjimų formavimo principus;

- individualaus plano sudarymo ir asmens įtraukimo į jo individualaus plano sudarymą principus ir būdus;
- išmanys asmenų žmogiškojo potencialo (asmens stipriųjų pusių) atpažinimo ir panaudojimo socialinių dirbtuvių tikslams būdus;
- socialinių dirbtuvių paslaugos, atitinkančios suaugusių asmenų poreikius, ekonomiškai naudingo turinio kūrimo principus;
- šiuolaikinių ir inovatyvių paslaugų teikimo metodų, atitinkančių asmenų unikalius sugebėjimus ir rinkos poreikius, kūrimo ir taikymo galimybes;
- alternatyvius komunikavimo su asmenimis būdus;
- apie asmenų įvaizdžio formavimą, nukreipiant visuomenės dėmesį ne į negalią, bet į galias ir gebėjimus.

2.2. Išklaušęs mokymus pagal Programą asmuo gebės:

- bendrauti su asmenimis, atsižvelgiant į jų negalios būsenas, kuriant saugią ir įgalinančią aplinką;
- praktiškai taikyti asmenų socialinių ir kasdienio gyvenimo įgūdžių formavimo ir palaikymo metodus;
- sudaryti asmens individualų planą, įtraukiant asmenį į plano sudarymą;
- susieti socialinių dirbtuvių asmenims, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, veiklos modelio aprašo nuostatas su praktine socialinių dirbtuvių veikla ir praktiškai įgyvendinti šias nuostatas;
- nukreipti savo turimą patirtį į šiuolaikinių ir inovatyvių paslaugų teikimo metodų, atitinkančių asmenų su proto ir psichikos negalia unikalius sugebėjimus ir rinkos poreikius, kūrimą ir taikymą;
- taikyti alternatyvios komunikacijos būdus, informaciją asmenims pateikti jiems suprantama kalba;
- analizuoti kintantį darbo procesą, darbinės užduoties, atsižvelgiant į asmenų galimybes ir gebėjimus, ir jas pritaikyti pagal asmenų specialiuosius poreikius;
- analizuoti rinkos poreikius ir atrasti rinkos nišas, tinkamas neįgaliųjų pagamintiems produktams, prekėms ir (ar) paslaugoms realizuoti;
- įgyvendinti integracines priemones asmenų su proto ir (ar) psichikos negalia įvaizdžiui formuoti, nukreipiant visuomenės dėmesį ne į negalią, bet į galias ir gebėjimus.

3. ŽINIŲ ĮVERTINIMO FORMA:

Mokymo metu sukaupto individualaus socialinių dirbtuvių metodinių rekomendacijų darbo aplanko (portfolio) pristatymas pritaikymo praktiniame darbe aspektu.

Programos rengėjos:

Natalja Markovskaja

Jūratė Tamašauskienė